

QUALIFICATIONS OF TURKISH TEACHERS'

IN USING EDUCATIONAL TECHNOLOGY

Türkçe Öğretmenlerinin Eğitim Teknolojilerini Kullanabilme

Yeterlilikleri

Ahmet Zeki GÜVEN¹

Abstract

In recent years, rapid developments in technology have brought various innovations in the field of education. Teachers should be able to use educational technology in their lessons in order to achieve more effective and more efficient educational process and to draw attention of students who have different interests, wishes and needs. For this purpose, in this study, secondary schools Turkish lesson teacher's qualifications in using the educational technologies were examined in terms of different variables. The universe of the study is formed by Turkish lesson teachers worked in secondary schools in center of Antalya, in 2014-2015. The sample of the study is formed by a total of 126 Turkish lesson teachers working in 38 secondary schools in Konyaaltı and Muratpaşa districts. In this study, Educational Technology Survey which was taken from the Social Learning Projects of Ohio University in the United States and adapted to the Turkish education system by Isman(2002), was used as data collection tool. Reliability and validity studies of this survey was made and ensured by Isman(2002). According to research findings; it is found that Turkish lesson teachers did not use the educational technologies, which motivate and encourage learning in learning process, in learning environments sufficiently. In addition, no significant different was found between Turkish lesson teachers in using educational technologies in terms of gender, age, professional seniority, educational level and the number of students in their classes. Female teachers were found to use simple narration, case study methods and reinforcement more than male teachers and significant difference was found between these variables. In addition, when examining the gender and cognitive approach variables in the part of theoretical aspects, it was found that female teachers used the cognitive approach statistically significantly more frequently.

Key words: *Educational technologies, Turkish teachers.*

Özet

Son yıllarda teknolojik alanda yaşanan hızlı gelişmeler, eğitim alanına da çeşitli yenilikler getirmiştir. Özellikle farklı ilgi, istek ve ihtiyaçları olan öğrencilerin derse dikkatlerini çekmek, daha etkili ve daha verimli bir eğitim-öğretim faaliyeti gerçekleştirebilmek için öğretmenlerin eğitim teknolojilerini derslerinde kullanabilmeleri gerekmektedir. Bu amaçla bu çalışmada ortaokul Türkçe öğretmenlerinin eğitim teknolojilerini kullanım durumlarıyla ilgili yeterlilikleri çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir. Araştırmanın evrenini 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Antalya il merkezinde yer alan ortaokullarda görevli Türkçe öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Antalya ili Muratpaşa ve Konyaaltı İlçelerinde yer alan 38 ortaokulda görev yapan toplam 126 Türkçe öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, İşman (2002) tarafından ABD'de Ohio Üniversitesi Toplumsal Öğrenme Projesinden alınarak Türk Eğitim sistemine uyarlanan Eğitim Teknolojileri Anketi kullanılmıştır. Bu ankete ait geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları İşman (2002) tarafından yapılmış olup, anketin geçerlik ve güvenilirliği sağlanmıştır. Araştırma bulgularına göre; Türkçe öğretmenlerinin eğitim-öğretim faaliyetlerinde öğrenmeleri güdüleyen ve artıran eğitim teknolojilerini eğitim öğretim ortamlarında yeteri kadar kullanmadıkları ortaya çıkmıştır. Ayrıca Türkçe öğretmenlerinin eğitim-öğretim faaliyetlerinde eğitim

¹ Doç. Dr., Akdeniz Üniversitesi, e-posta: ahmetzekiguven@hotmail.com

teknolojilerini kullanımlarında cinsiyete, yaşa, mesleki kıdeme, eğitim durumları ve sınıflarındaki öğrenci sayılarına göre aralarında genel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. Sadece öğrenme öğretme yöntemlerinden düz anlatım, örnek olay ve pekiştirici bayan öğretmenler erkek öğretmenlere göre daha sık kullanmakta olup bu değişkenler arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Ayrıca kuramsal boyut kısmında cinsiyet ile bilişsel yaklaşım değişkenleri incelendiğinde bayan öğretmenlerin bilişsel yaklaşımı derslerde istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde daha sık kullandıkları belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: *Eğitim teknolojileri, Türkçe öğretmeni.*

1. Giriş

Teknolojik alandaki gelişmeler, insan yaşamını farklı şekillerde etkilemektedir. Özellikle bilgisayar ve bilgisayarla ilgili teknolojiler, günümüz dünyanın vazgeçilmez temel taşlarından biri haline gelmiştir. Bu noktada teknolojinin eğitim hayatını etkilememesi de düşünülemez. Öğrencilerin bilgi toplumunun öngördüğü becerilerle donanabilmeleri için teknolojinin eğitim sisteminde etkin ve verimli bir şekilde kullanılması şarttır (Kellner, 2002). Bu amaçla özellikle pek çok gelişmiş ülkede öğretim programlarının etkili ve verimli bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için teknolojik araç gereçlerden yararlanma ön plana çıkarılmıştır. Ülkemizde de 1997 yılında 4306 sayılı *Temel Eğitim Yasası* ile zorunlu eğitimin sekiz yıla çıkarılması ve eğitimde kalitenin artırılması amacıyla bütün ilköğretim okullarına bilgi teknolojileri sınıfları kurulmaya başlanması eğitim teknolojilerine verilen önemin artması sağlanmıştır (Akkoyunlu; Yılmaz, 2005). Sonraki süreçte 2005 yılında Milli Eğitim Bakanlığı yayınladığı genelgeyle her okulun aktif birer sanal ağ (web-internet) sayfası sahibi olmasını zorunlu kılmış ve bu amaçla da okullara ücretsiz web alanı kullanımı imkânı sunmuştur. Ardından Milli Eğitim Bakanlığı 2006 yılında çıkardığı 2590 sayılı Tebliğler Dergisinde *Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlilikleri* kapsamında öğretmenlerin bilgiyi paylaşma amacıyla bilgi ve iletişim teknolojilerinden etkin bir şekilde yararlanması gerektiğini belirtmiştir. Bunların yanısıra bakanlık, kendi bünyesinde görev yapan öğretmenlerin eğitim teknolojilerini daha etkili bir şekilde kullanabilmesi için hizmetiçi eğitimler düzenlemekte, öğretmenlerin bu eğitimlere katılmalarını teşvik etmektedir. Teknolojik araç-gereç kullanmanın öğrenme faaliyetlerine katkıları şöyle sıralanabilir:

- Eğitimde teknolojik araç gereçlerin kullanımı öğrenciler için çoklu öğrenme ortamlarının oluşturulmasını sağlar. Özellikle farklı duyuvarın öğrenme işlemlerine katılımı sayesinde daha kalıcı öğrenmeler gerçekleştirilebilir (Yalın, 2003).
- Her bir öğrencinin farklı istek, ilgi ve ihtiyaçları olduğu düşünüldüğünde teknolojik araç gereçlerin kullanımı öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarının karşılanmasını kolaylaştırır. Bu noktada dikkat edilmesi gereken husus, eğitim ve öğretimde kullanılacak araç-gereç sayısının arttırılarak daha çok öğrencinin öğrenme ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlamaktır.
- Öğretimde teknolojik araç ve gereçlerin kullanımı sayesinde öğrencilerin ilgileri kolayca derse çekilebilecek, bu sayede de öğrenciler öğretilecek konular için kolayca motive edilebileceklerdir (Yalın, 2003).

Peck ve Domcott (1994'ten akt. Al-Zeidiyeen (2010), okullarda teknolojik araç-gereçlerinde kullanılma gerekçelerini şöyle sıralar:

- Teknolojik araç gereçler öğrencilerin kendi hızlarında ve güvenilir bir ortamda öğrenmelerine destek olarak öğretimi bireyselleştirir.
- Teknoloji kelime işlemcilerinin kullanımı sayesinde öğrencilerin düşünme ve yazmalarının nitelik ve niceliği arttırılabilir.
- Öğrencilere, bilgiye ulaşma ve bunları değerlendirmede katkı sağlar.
- Teknolojik araç gereçlerin kullanımı öğrencilerin eleştirel düşüncelerini ve düşüncelerini organize ederek analiz ve yorumlama becerilerini geliştirme ve değerlendirebilmelerini sağlar.
- Teknolojik araç gereçlerin kullanımı öğrencilerin ifade yeteneklerinin gelişmesine yardımcı olur.
- Özellikle öğretimin dışardan da desteklenebilmesi amacıyla teknoloji okul dışı kaynaklara ulaşılmasını sağlar.
- Teknoloji öğrencilere farklı ve yeni öğrenme deneyimleri kazandırabilir.
- Bilgisayarın hayatın hemen hemen her alanına yayılması, öğrencilerin bilgisayarı kullanımları açısından kendilerini yeterli hissetmeye ihtiyaç duyacaklar.
- Teknolojik araç-gereçler öğrencilere kendi başlarına çalışma yapma olanakları sağlar.
- Özellikle okulların etkililik ve verimlerinin arttırılmasında öğretmenlerin teknolojik araç-gereçlerden yararlanmalarının önemi büyüktür. Bütün bu gereçler okullarda eğitimin etkin ve verimli bir şekilde yapılabilmesi için teknolojik araç-gereçlerden yararlanma gerekliliğini ortaya koyar.

Son yıllarda yapılan çalışmalar, öğretmenlerin teknolojiyi eğitim ve öğretimde öğrenmeyi arttırıcı amaçlarla kullanmadıklarını göstermektedir (Haydn; Barton, 2007). Hatta öğretmenler çoğunlukla sınıfta bilgisayar teknolojisini kullanmaya karşıdırlar. Uçar (1998) yapmış olduğu çalışmada öğretmenlerin öğretim materyallerinin kullanımının eğitimde olumlu etkiler sağlayacağına inandıklarını ancak teknolojik gelişmelerden haberdar olmadıklarını ve bu teknolojik araç gereçleri derslerinde kullanmadıklarını belirtmişlerdir. Yine Şahin (2000), sınıf öğretmenleri üzerinde yaptığı çalışmasında sınıf öğretmenlerinin istenilen düzeyde eğitim teknolojilerinden derslerinde yararlanmadıklarını belirlemiştir. İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler dersinde teknoloji kullanım durumlarını araştıran Coşkun (2001), sınıf öğretmenlerinin çok küçük bir oranının (%17) eğitimle ilgili teknolojik araç-gereçleri derslerinde kullandıklarını, diğer kısmının ise kullanmadıklarını tespit etmiştir. Karşı ve diğerleri (2002), eğitim yöneticileri ve öğretmenlerin bilişim teknolojilerini kullanma ve yararlanma durumlarıyla ilgili yapmış oldukları çalışmada öğretmen ve yöneticilerin bilişim teknolojilerini kullanabilme yeterliliklerinin çok düşük olduğunu belirlemişlerdir. Başaran (2003) ise yapmış olduğu çalışmada 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin Türkçe derslerinde teknolojik araç-gereçleri kullanma durumlarının çok yetersiz olduğunu belirlemiştir. Çalışmalar göstermektedir ki öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu derslerde eğitim teknolojilerinden etkin ve verimli bir şekilde yararlanmamaktadır. Bu çalışmalarda bu durumun nedenleri olarak da okulların

yetersizlikleri, öğretmenlerin okullarda bulunan teknolojik araç-gereçleri bozma korkusu ve öğretmenlerin bilgi eksiklikleri gösterilmektedir. Bu çalışmaların haricinde Bozkurt ve Cilvadaroğlu (2011), Demir, Özmantar, Bingölbali ve Bozkurt (2011), Riddell ve Song (2012), Çakır ve Oktay (2013), Gilakjani, Leong ve Ismail (2013), Gülcü, Solak, Aydın ve Koçak (2013), Lim, Zhao, Tondeur, Chai ve Tsai (2013) ve Günüş ve Kuzu (2014) yaptıkları çalışmalarında eğitimde teknolojinin kullanımının öneminden bahsetmektedirler. Bu çalışmalar eğitim kurumlarında aktif olarak görev yapan öğretmenler aracılığıyla gerçekleştirilmektedir (Özerbaş ve Güneş, 2015). Özellikle Türkçe branşında görev yapan öğretmen sayısının fazlalığı düşünüldüğünde bu öğretmenlerin eğitim teknolojilerinden faydalanma durumları önem kazanmaktadır. Bu amaçla bu çalışmada şu sorulara cevap aranmıştır:

- 1- Türkçe öğretmenlerin eğitim teknolojilerini kullanımlarına ilişkin görüşleri ne düzeydedir?
- 2- Cinsiyet, yaş, mesleki kıdem, eğitim durumu, sınıf mevcutları açısından Türkçe öğretmenlerin eğitim teknolojilerini kullanma durumları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

2. YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırma tarama modellerinden ilişkiyel tarama modelindedir. Bu model, iki ya da daha çok sayıdaki değişkenin arasında herhangi bir değişim varlığını ya da bunun derecesini belirlemeyi amaçlayan bir araştırma modelidir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Antalya'da görev yapan Türkçe öğretmenleri oluştururken örneklemini ise Antalya ili Muratpaşa ve Konyaaltı İlçelerinde yer alan 38 ortaokulda görev yapan toplam 126 Türkçe öğretmeni oluşturmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak Eğitim Teknolojisi Anketi kullanılmıştır. Bu anket Amerika'da bulunan Ohio Üniversitesi Toplumsal Öğrenme Projesinden alınarak İşman (2002) tarafından Türk Eğitim Sistemine uyarlanmış, anketin Cronbach's Alpha güvenilirlik katsayısı .95 olarak bulunmuştur. Bu güvenilirlik çalışmasının üzerinden uzun bir zaman geçtiği için anketin yeniden güvenilirliğini kontrol etmek amacıyla öncelikle yaklaşık 60 kişilik öğretmen grubuna anket uygulanmış, anketin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı .91 bulunmuştur.

66 sorudan oluşan anketin ilk 6 sorusu araştırmaya katılan öğretmenlerin bireysel özellikleri (Yaş, kıdem, cinsiyet, eğitim durumu, kurum türü, sınıf mevcudu gibi) ile ilgiliyken, geriye kalan 60 soru ise eğitim teknolojileriyle ilgilidir. Ancak bu sorulardan günümüzde kullanımdan düşen dos kullanımı sorusu ile Türkçe öğretimiyle ilişkili olmayacağı düşünülen Fen Bilgisi laboratuvarlarının kullanım durumları sorusu anketten çıkarılmış, anketteki soru sayısı 64'e düşmüştür.

Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Veri toplama aracı ile elde edilen verilerin istatistiksel analizinde SPSS 22.0 paket programından yararlanılmıştır. Araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin kişilik özellikleriyle ilgili tanımlayıcı istatistiksel analiz tekniklerinden frekans (yüzde) dağılımlar kullanılmıştır. Elde edilen veriler frekanslar üzerinden hesaplandığı için öğretmenlerin genel özellikleriyle anket maddeleri arasında yapılan karşılaştırmalarda chi-square (ki-kare) testi ile analizleri yapılmıştır.

3. BULGULAR VE YORUM

Araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik özellikleri ve yüzde olarak dağılımları şöyle gösterilebilir:

Tablo 1. Öğretmenlerin bazı demografik özellikleri

Özellikler	f (%)
Cinsiyet	
Bayan	64,3
Erkek	35,7
Yaş	
20-29	11,1
30-39	60,3
40-49	16,7
50 ve üstü	11,9
Mesleki Kıdem	
1-7	14,3
8-14	46,8
15-21	18,3
22 ve üstü	20,6
Eğitim Durumu	
İki yıllık yüksek okul	1,6
Üç yıllık okul	3,2
Fakülte	86,5
Yüksek lisans	8,7
Sınıf Mevcudu	
20 altı	0
20-30	42,0
30-40	44,5
40 ve üstü	13,5

Tablo 2. Düz Yapıya Sahip Teknolojiler

Düz Yapıya Sahip Teknolojiler	Hiç Kullanmıyorum (f, %, cinsiyet)	Seyrek (f, %, cinsiyet)	Sık (f, %, cinsiyet)	Çok Sık (f, %, cinsiyet)
Yazı Tahtası	1(,8) (b)	7 (5.6) (3b-4e)	38 (30.2) (23b-15e)	80 (63,5) (54b-26e)
Grafik	33 (26.2) (19b-14e)	72 (57.1) (52b-20e)	18 (14.3) (8b-10e)	3 (2.4) (2b-1e)
Büyük Boy Resim	28 (22,2) (17b-11e)	77 (61.1) (48b-29e)	19 (15.1) (15b-4e)	2 (1.6) (1b-1e)
Kitap	0	3(2.4) (2b-1e)	28(22.2) (13b-15e)	95(75.4) (66b-29e)
İlan Panosu	21(16.7) (12b-9e)	34(27) (17b-17e)	47(37.3) (36b-11e)	24(19) (16b-8e)
Karikatür	23(18.3) (14b-9e)	64(50.8) (44b-20e)	29(23) (17b-12e)	10(7.9) (6b-4e)
Şema	12(9.5) (6b-6e)	46(36.5) (29b-17e)	42(33.3) (30b-12e)	26(20.6)(16b-10e)

Düz yapıya sahip teknolojilerin kullanım durumları genel olarak incelendiğinde ise öğretmenlerin %13,35'i hiç kullanmadığını, %34,3'ü seyrek kullandığını, %25,05'i sık kullandığını, %27,2'si çok sık kullandığını belirtmişlerdir. Düz yapıya sahip teknolojilerin kullanım durumları, cinsiyet, yaş, kıdem ve sınıf mevcudu açısından karşılaştırıldığında değişkenler arasında ise anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Düz yapıya sahip teknolojiler incelendiğinde, bu başlık altında yer alan madde başlıklarından öğretmenlerin en sık kullandığı yazı tahtası, kitap ve ilan panosu iken, grafik, büyük boy resim ve karikatür öğretmenlerce daha az kullanılmıştır. Düz yapıya sahip teknolojilerin kullanım oranlarına bakıldığında bayan öğretmenlerin erkeklere göre yazı tahtasını ve ilan panosunu daha sık kullandıkları, erkeklerin ise kitabı daha sık kullandıkları belirlenmiştir. Buna karşın düz yapıya sahip teknolojilerden grafik, büyük boy resim ve karikatür diğerlerine göre daha az kullanılmaktadır.

Tablo 3. Bilgisayar Teknolojileri

Bilgisayar Teknolojileri	Hiç Kullanmıyorum (f, %, cinsiyet)		Seyrek (f, %, cinsiyet)		Sık (f, %, cinsiyet)		Çok Sık (f, %, cinsiyet)	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Windows	13	10.3	19	15.1	36	28.6	58	46
Word	7	5.6	17	13.5	31	24.6	70	55.6
Powerpoint	18	14.3	38	30.2	27	21.4	43	34.1
Excel	23	18.3	57	45.2	23	18.3	23	18.3
Tarayıcı	49	38.9	43	34.1	21	16.7	13	10.3
Dijital Kamera	50	39.7	51	40.5	16	12.7	9	7.1
Projeksiyon	77	61.1	26	20.6	13	10.3	10	7.9
Lcd Panel	102	81.0	14	11.1	6	4.8	4	3.2
Multimedya	52	41.3	41	32.5	22	17.5	11	8.7
Yazıcı	10	7.9	18	14.3	25	19.8	73	57.9
Dizüstü	8	6.3	18	14.3	26	20.6	74	58.7

Bilgisayar teknolojilerin kullanım durumları genel olarak incelendiğinde ise öğretmenlerin %29,5'i hiç kullanmadığını, %24,67'si seyrek kullandığını, %17,75'i sık kullandığını, %27,98'i çok sık kullandığını belirtmişlerdir. Bilgisayar teknolojilerin kullanım durumları, cinsiyet, yaş, kıdem ve sınıf mevcudu açısından karşılaştırıldığında değişkenler arasında ise anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Bilgisayar teknolojileri başlığı incelendiğinde bu başlık altında öğretmenlerin en sık kullandığı madde başlığı Word, yazıcı ve dizüstü bilgisayar iken en az kullandığı madde başlıkları dijital kamera, projeksiyon ve lcd panelidir. Bilgisayar teknolojileri başlığı altında kullanım oranlarına bakıldığında hem bayan öğretmenlerin hem de erkek öğretmenlerin Word ü eşit sıklıkta kullandıkları, yazıcıyı erkek öğretmenlerin bayanlara göre daha sık kullandıkları, dizüstü bilgisayarın ise bayan öğretmenlerce daha sık kullandıkları belirlenmiştir. Buna karşın öğretmenler dijital kamera, projeksiyon ve lcd paneli daha az sıklıkta kullanmaktadırlar. Özellikle projeksiyon cihazının hiç kullanılmama oranının %61.1 lere çıkması manidardır.

Tablo 4. Görsel İşitsel Teknolojiler

Görsel İşitsel Teknolojiler	Hiç Kullanmıyorum (f, %, cinsiyet)		Seyrek (f, %, cinsiyet)		Sık (f, %, cinsiyet)		Çok Sık (f, %, cinsiyet)	
	Televizyon	85(67.5)	(54b-31e)	27(21.4)	(18b-9e)	10(7.9)	(7b-3e)	4(3.2)
Video (Vcd)	41(32.5)	(28b-13e)	54(42.9)	(31b-23e)	22(17.5)	(16b-6e)	9(7.1)	(6b-3e)
Laserdisc (Cd)	94(74.6)	(31b-63e)	17(13.5)	(8b-9e)	10(7.9)	(5b-5e)	5(4.0)	(4b-1e)
Film	19(15.1)	(11b-8e)	72(57.1)	(48b-24e)	30(23.8)	(18b-12e)	5(4.0)	(4b-1e)
Film şeridi	88(69.8)	(56b-32e)	29(23)	(20b-9e)	7(5.6)	(4b-3e)	2(1.6)	(1b-1e)
Video kamera	63(50)	(41b-22e)	53(42.1)	(38b-15e)	7(5.6)	(1b-6e)	3(2.4)	(1b-2e)
Radyo	98(77.8)	(61b-37e)	22(17.5)	(15b-7e)	4(3.2)	(4b)	2(1.6)	(1b-1e)
Teyp	77(61.1)	(46b-31e)	33(26.2)	(23b-10e)	12(9.5)	(10b-2e)	4(3.2)	(2b-2e)
Ses kaseti	66(52.4)	(40b-26e)	43(34.1)	(31b-12e)	14(11.1)	(8b-6e)	3(2.4)	(2b-1e)
Tepegöz	63(50)	(42b-21e)	37(29.4)	(22b-15e)	20(15.9)	(12b-8e)	6(4.8)	(5b-1e)

Görsel işitsel teknolojilerin kullanım durumları genel olarak incelendiğinde ise öğretmenlerin %55,8'i hiç kullanmadığını, %30,72'si seyrek kullandığını, %10,8'i sık kullandığını, %3,43'ü çok sık kullandığını belirtmişlerdir. Görsel işitsel teknolojileri kullanım durumları, cinsiyet, yaş, kıdem ve sınıf mevcudu açısından karşılaştırıldığında değişkenler arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Görsel işitsel teknolojiler incelendiğinde öğretmenlerin vcd, cd ve filmleri diğerlerine göre daha sık kullandıkları, radyo, televizyon ve teybi ise daha az kullandıkları belirlenmiştir. Görsel işitsel teknolojiler başlığı altında video ve film şeridini bayanların erkek öğretmenlere göre daha sık kullandıkları, erkeklerin ise filmi bayanlara göre daha sık kullandıkları tespit edilmiştir. Görüşmeye katılan öğretmenlerin görsel işitsel teknolojiler başlığı altında yer alan televizyon, radyo ve teybi diğerlerine göre neredeyse hiç kullanmadıkları belirlenmiştir.

Tablo 5. İnternet Temelli Teknolojiler

İnternet Temelli Teknolojiler	Hiç Kullanmıyorum (f, %, cinsiyet)	Seyrek (f, %, cinsiyet)	Sık (f, %, cinsiyet)	Çok Sık (f, %, cinsiyet)
İnternet	4(3.2) (3b-1e)	18(14.3) (13b-5e)	34(27) (24b-10e)	70(55.6) (41b-29e)
www Sayfaları	8(6.3) (6b-2e)	18(14.3) (13b-5e)	36(28.6) (23b-13e)	64(50.8) (39b-25e)
Modem	15(11.9) (13b-2e)	26(20.6) (17b-9e)	34(27) (22b-12e)	51(40.5) (29b-22e)
İnternet kamerası	71(56.3)(48b-23e)	33(26.2) (25b-8e)	8(6.3) (4b-4e)	14(11.1) (4b-10e)
İnternet sistemi	12 (9.5) (8b-4e)	33(26.2) (20b-13e)	30 (23.8) (22b-8e)	51 (40.5) (30b-21e)
Araştırma makineleri	54(42.9) (35b-19e)	32(25.4) (21b-11e)	15(11.9) (11b-4e)	25(19.8).(14b-11e)

İnternet temelli teknolojilerin kullanım durumları genel olarak incelendiğinde ise öğretmenlerin %21,68'i hiç kullanmadığını, %21,16'sı seyrek kullandığını, %20,76'sı sık kullandığını, %36,38'i çok sık kullandığını belirtmişlerdir. İnternet temelli teknolojiler incelendiğinde ise öğretmenlerin özellikle internet, modem ve www sayfalarını daha sık kullandıkları, buna karşın internet kamerası, internet sistemi ve arama motorlarını daha seyrek kullandıkları belirlenmiştir. Ancak bu fark anlamlı değildir. Diğer değişkenler açısından da (cinsiyet, yaş, kıdem ve sınıf mevcudu) karşılaştırıldığında değişkenler arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Tablo 6. Öğrenme-Öğretme Yöntemleri

Öğrenme Öğretme Yöntemleri	Hiç Kullanmıyorum (f, %, cinsiyet)	Seyrek (f, %, cinsiyet)	Sık (f, %, cinsiyet)	Çok Sık (f, %, cinsiyet)
Düz Anlatım	2 (1.6) (2b)	21 (16.7) (8b-13e)	49 (38.9) (33b-16e)	54 (42.9) (28b-16e)
Tartışma	1 (.8) (1b)	18 (14.3) (12b-6e)	69 (54.8) (41b-28e)	38 (30.2) (27b-11e)
Örnek Olay	3 (2.4) (1b-2e)	14 (11.1) (4b-10e)	51 (40.5) (32b-19e)	58 (46.0) (44b-14e)
Gösterip Yaptırma	4 (3.2) (2b-2e)	19 (15.1) (10b-9e)	54 (42.9) (34b-20e)	49 (38.9) (35b-14e)
Problem Çözme	6 (4.8) (3b-3e)	19 (15.1) (9b-10e)	59 (46.8) (40b-19e)	42 (33.3) (29b-13e)
Grup Çalışması	4 (3.2) (3b-1e)	31 (24.6) (18b-13e)	55 (43.7) (37b-18e)	36 (28.6) (23b-13e)
Bireysel Çalışma	1 (.8) (1e)	19 (15.1) (13b-6e)	48 (38.1) (28b-20e)	58 (46.0) (40b-18e)
Bilgisayar Labotuarı Araştırma	84 (66.7) (54b-30e)	35 (27.8) (24b-11e)	5 (4.0) (2b-3e)	2 (1.6) (1b-1e)
Buluş	6 (4.8) (2b-4e)	20 (15.9) (11b-9e)	57 (45.2) (36b-21e)	43 (34.1) (32b-11e)
Pekiştirme	26 (20.6) (17b-9e)	48 (38.1) (33b-15e)	39 (31.0) (22b-17e)	13 (10.3) (9b-4e)
Pekiştirme	5 (4) (1b-4e)	15 (11.9) (5b-10e)	61 (48.4) (44b-17e)	45 (35.7) (31b-14e)
Ödül	2 (1.6) (1b-1e)	21 (16.7) (12b-9e)	52 (41.3) (30b-22e)	41 (40.5) (38b-3e)
İpucu	3 (2.4) (2b-1e)	18 (14.3) (9b-9e)	56 (44.4) (36b-20e)	49 (38.9) (34b-15e)
Dönüt	4 (3.2) (2b-2e)	12 (9.5) (5b-7e)	55 (43.7) (35b-20e)	55 (43.7) (39b-16e)
Beyin Fırtınası	2 (1.6) (2b)	12 (9.5) (7b-5e)	60 (47.6) (39b-21e)	52 (41.3) (33b-19e)
Soru-Cevap	1 (.8) (1b)	1 (.8) (1e)	38 (30.2) (21b-17e)	86 (68.3) (59b-27e)
Rol Yapma	3 (2.4) (2b-1e)	33 (26.2) (22b-11e)	56 (44.4) (35b-21e)	34 (27.0) (22b-12e)
Benzetişim	14 (11.1) (8b-6e)	30 (23.8) (15b-15e)	53 (42.1) (37b-16e)	29 (23.0) (21b-8e)
Eğitsel Oyunlar	6 (4.8) (4b-2e)	44 (34.9) (25b-19e)	52 (41.3) (38b-14e)	24 (19.0) (14b-10e)
Pratik	5 (4) (3b-2e)	15 (11.9) (10b-5e)	65 (51.6) (38b-27e)	41 (32.5) (30b-11e)

Öğrenme öğretmen yöntemlerinin kullanım durumları genel olarak incelendiğinde ise öğretmenlerin %7,24'ü bu yöntemleri hiç kullanmadığını, %17,81'i seyrek kullandığını, %41,04'ü sık kullandığını, %34,09'u çok sık kullandığını belirtmişlerdir. Cinsiyet ile düz anlatım yöntemi ve örnek olay tekniği değişkenleri incelendiğinde bayanların istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde ($p=0.037$) düz anlatımı ve örnek olayı ($p=0.006$) daha sık kullandıkları belirlenmiştir. Ayrıca bayan öğretmenler pekiştireci istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde ($p=0.006$) erkek öğretmenlerden daha sık kullandıkları anlaşılmıştır.

Öğrenme öğretme yöntemlerinden öğretmenlerin en çok soru cevap, beyin fırtınası ve pekiştireç kullandıkları, buna karşın bilgisayar laboratuvarını, benzetişim ve buluş yoluyla öğretimi daha seyrek kullandıkları belirlenmiştir.

Öğrenme öğretme yöntemlerinden pekiştireç kullanımı ve soru cevap yöntemini bayan öğretmenlerin erkek öğretmenlere oranla daha sık kullandıkları, beyin fırtınasının ise kullanım sıklığının hem bayan hem de erkek öğretmenlerde hemen hemen aynı sıklıkta olduğu belirlenmiştir.

Tablo 7. Kuramsal Boyut

Kuramsal Boyut	Hiç Kullanmıyorum (f, %, cinsiyet)		Seyrek (f, %, cinsiyet)		Sık (f, %, cinsiyet)		Çok Sık (f, %, cinsiyet)	
	Davranışçı Yaklaşım	3 (2.4) (3b)	20 (15.9) (9b-11e)	77 (61.1) (50b-27e)	26 (20.6) (19b-7e)			
Bilişsel Yaklaşım	1 (.8) (1e)	20 (15.9) (7b-13e)	76 (60.3) (56b-20e)	29 (23.0) (18b-11e)				
Yapısalcı Yaklaşım	2 (1.6) (2e)	22 (17.5) (14b-8e)	64 (50.8) (43b-21e)	38 (30.2) (24b-14e)				

Kuramsal boyut durumları genel olarak incelendiğinde ise öğretmenlerin %1,6'sı bu kuramları hiç kullanmadıklarını, %16,43'ü seyrek kullandığını, %57,42'si sık kullandığını, %24,6'sı çok sık kullandığını belirtmişlerdir. Anketin kuramsal boyut ana başlığı altında öğretmenlerin en sık bilişsel yaklaşımı kullandıkları, ardından davranışçı ve yapısalcı yaklaşımı kullandıkları belirlenmiştir. Araştırmaya katılan bayan öğretmenlerin, erkek öğretmenlere göre bilişsel yaklaşımı, davranışçı yaklaşımı ve yapısalcı yaklaşımı daha sık kullandıkları belirlenmiştir. Cinsiyet ile bilişsel yaklaşım değişkenleri incelendiğinde bayan öğretmenlerin bilişsel yaklaşımı derslerde istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde ($p=0.007$) daha sık kullandıkları anlaşılmıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma sonucunda araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin öğrenmeleri güdüleyen ve arttıran eğitim teknolojilerini eğitim öğretim ortamlarında çok sık kullanmadıkları ortaya çıkmıştır. Bu durum İşman (2002), Ulaş ve Ozan (2010) ve Özerbaş ve Güneş (2015)' in sonuçlarıyla tutarlılık arz etmektedir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular şöyle yorumlanabilir:

- Düz yapıya sahip teknolojilerin kullanım durumunun ağırlıklı olarak sık ya da çok sık olduğu belirlenmiştir. Bu durum İşman (2002), Adıgüzel (2010), Ulaş ve Ozan (2010) ve Gülcü, Solak, Aydın ve Koçak (2013)'in yaptıkları araştırmanın bulgularıyla paralellik taşımaktadır. Bu durumun temel nedeni olarak bu materyallere ulaşmanın daha kolay olduğu düşünülebilir. Düz yapıya sahip teknolojilerin kullanım durumları cinsiyet açısından karşılaştırıldığında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bu durum Özerbaş ve Güneş (2015), Adıgüzel (2010), Çakır ve Oktay (2013)'in araştırma sonuçlarıyla tutarlılık arz etmektedir. Öte yandan düz yapıya sahip teknolojiler, yaş, kıdem açısından karşılaştırıldığında değişkenler arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Bu durum Ulaş ve Ozan (2010)'ın çalışmasıyla farklılık arz etmektedir. Öyle ki Ulaş ve Ozan, sınıf öğretmenleriyle yapmış oldukları çalışmada sınıf öğretmenlerinin yaşlarına göre düz yapıya sahip teknolojileri kullanımları arasında 20-29 yaş grubu öğretmenlerle 40-49 yaş ve 50 yaş ve üstü öğretmenler arasında 40-49 yaş ve 50 yaş ve üstü öğretmenler lehinde, 30-39 yaş grubu öğretmenlerle 40-49 yaş grubu öğretmenler arasında 40-49 yaş grubu öğretmenler lehinde anlamlı fark bulunmuştur. Sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdemlerine göre düz yapıya sahip teknolojileri kullanımları arasında $p>0.05$ düzeyinde 1-7 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerle 8-14 yıl, 15-21 yıl ve 22 yıl ve üstü kıdeme sahip öğretmenler arasında 8- 14 yıl, 15-21 yıl ve 22 yıl ve üstü kıdeme sahip öğretmenler lehinde, 8-14 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerle 15-21 yıl arası kıdeme sahip öğretmenler arasında 15-21 yıllık öğretmenler lehinde anlamlı fark bulunmuştur.
- Türkçe öğretmenlerinin bilgisayar teknolojilerini kullanım durumlarında cinsiyet açısından anlamlı bir farklılık belirlenememiştir. Bu durum Özerbaş ve Güneş (2015), Adıgüzel (2010), Çakır ve Oktay (2013)'in çalışmasından elde ettiği bulgularla örtüşmekte, İşman (2002), Ulaş ve Ozan (2010)' in yapmış oldukları çalışmalarla ise zıt bir görünüm arz etmektedir. Öğretmenlerin bilgisayar teknolojilerini kullanım durumlarıyla yaş düzeyleri ile mesleki kıdem durumları arasında da anlamlı bir fark bulunamamıştır. Özerbaş ve Güneş (2015) ile Ulaş ve Ozan (2010)'ın çalışmalarında ise bilgisayar teknolojilerinin kullanımı ile mesleki kıdem değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuşlardır.
- Görsel-işitsel teknolojiler içerisinde yer alan tepegöz ve video kameranın kullanımı kıdem değişkeni açısından incelendiğinde 1-7 yıl grubunun derslerde istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde tepegöz ve video kamerayı ($p= 0.024$) daha az kullandıkları anlaşılmıştır. Görsel işitsel teknolojileri kullanım durumları, cinsiyet, yaş, kıdem, eğitim durumu açısından karşılaştırıldığında değişkenler arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Bu durum Adıgüzel (2010), Çakır ve Oktay (2013), Özerbaş ve Güneş (2015)' in yaptıkları çalışmalardan elde ettiği bulgularla örtüşmektedir. Öte yandan Ulaş ve Ozan (2010)'ın çalışmasıyla ise örtüşmemektedir. Ulaş ve Ozan çalışmasında cinsiyet değişkenine göre sınıf öğretmenlerinden bayanların erkeklere göre görsel işitsel teknolojileri istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde daha sık kullandıklarını ifade etmiştir. Ulaş ve Ozan (2010) sınıf öğretmenlerinin yaş değişkenine göre görsel işitsel teknolojileri istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde 0-39 yaş, 40-49 yaş ve 50 yaş ve üstü öğretmenlerin daha sık kullandıklarını belirlemiştir. Yine Ulaş ve Ozan (2010) mesleki

kıdem değişkenine göre, 8-14 yıl kıdeme sahip olan öğretmenlerin lehine diğerlerine göre anlamlı bir fark bulunduğunu belirlemiştir.

- Araştırma sonucunda Türkçe öğretmenlerinin internet temelli teknolojileri kullanma durumları incelendiğinde internet, www. sayfaları ve modemi erkek öğretmenlerin bayan öğretmenlerden daha sık kullandıkları tespit edilmiştir. Ancak bu fark anlamlı değildir.
- Öğrenme öğretme yöntemlerinden anlatım yöntemi ile cinsiyet değişkeni incelendiğinde bayanların istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde ($p=0.037$) düz anlatımı daha sık kullandıkları anlaşılmıştır. Cinsiyet ile örnek olay değişkenleri incelendiğinde bayan öğretmenlerin örnek olayı istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde ($p=0.006$) daha sık kullandıkları anlaşılmıştır. Cinsiyet ile pekiştireç değişkenleri incelendiğinde bayan öğretmenlerin pekiştireçleri istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde ($p=0.006$) daha sık kullandıkları anlaşılmıştır. Yaş ile pekiştireç değişkenleri incelendiğinde 20-29 yaş grubunun pekiştireçleri derslerde istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde ($p=0.033$) daha sık kullandıkları anlaşılmıştır.
- Cinsiyet ile bilişsel yaklaşım değişkenleri incelendiğinde bayan öğretmenlerin bilişsel yaklaşımı derslerde istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde ($p=0.007$) daha sık kullandıkları anlaşılmıştır. Yaş ile davranışçı yaklaşım değişkenleri incelendiğinde 20-29 yaş grubunun davranışçı yaklaşımı derslerde istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde ($p=0.033$) daha az kullandıkları anlaşılmıştır. Her iki durum da Ulaş ve Ozan (2010)'ın çalışmasından elde ettiği sonuçlarla örtüşmektedir. Mesleki kıdem ile kuramsal boyut değişkenleri arasında ise anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Araştırma sonuçlarından hareketle şu öneriler getirilebilir:

- Milli Eğitim Bakanlığı, İl, İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri ve üniversitelerin ilgili bölümleriyle irtibata geçerek öğretmenlerin eğitim teknolojileri açısından yeterliliklerini arttırabilmek amacıyla verimli ve etkili olabilecek hizmet içi eğitim seminer ve kursları ortaklaşa düzenlemelidirler.
- Öğretmen yetiştiren kurumlarda var olan eğitim teknolojileri ile ilgili derslerin kapsamı genişletilmeli, daha fazla uygulamaya dönük çalışmalar yapılmalıdır.
- Okullar eğitim teknolojilerinin rahatlıkla kullanılabilmesi için fiziki açıdan elverişli duruma getirilmelidir.
- Öğretmenlerin sınıf içi öğretim faaliyetlerinde eğitim teknolojilerini istenilen ölçüde kullanmama nedenlerini araştıran yeni çalışmalar yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, A. (2010). İlköğretim okullarında öğretim teknolojilerinin durumu ve sınıf öğretmenlerinin bu teknolojileri kullanma düzeyleri. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15, 1-17.
- Al-Zeidiyeen, N.J., Mei; L.L., & Fook, F. S. (2010). Teachers' attitudes and levels of technology use in classrooms: the case of Jordan schools, *International Educational Studies*, 3 (2), 211-218.
- Akkoyunlu, B., & Yılmaz, M. (2005). Öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık düzeyleri ile internet kullanım sıklıkları ve internet kullanım amaçları. *Eğitim Araştırmaları*, 19, 1-14.
- Balkı, E. & Saban, A. (2009). Öğretmenlerin bilişim teknolojilerine ilişkin algıları ve uygulamaları: Özel Esentepe ilköğretim okulu örneği. *İlköğretim Online*, 8(3), 771-781.
- Başaran, M. (2003). İlköğretim 4. ve 5. Sınıflarda öğretmenlerin Türkçe derslerinde öğretim materyalleri kullanma durumları. *(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*, Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Bozkurt, A. & Cilvadaroğlu, A. K. (2011). Matematik ve sınıf öğretmenlerinin teknolojiyi kullanma ve derslerine teknolojiyi entegre etme algıları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19 (3), 859-870.
- Coşkun, S. (2001). İlköğretim okulu 4. ve 5. Sınıf Sosyal Bilgiler dersinde materyal/teknoloji kullanım durumu. *(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*, İstanbul: Marmara Üniversitesi.
- Çakır, O., & Oktay, S. (2013). Bilgi toplumu olma yolunda öğretmenlerin teknoloji kullanımları. *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 35-54.
- Demir, S., Özmantar, M. F., Bingölbali, E., & Bozkurt, A. (2011). Sınıf öğretmenlerinin teknoloji kullanımlarının irdelenmesi. 5. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu, 22-24 Eylül 2011, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Eyüp, B. (2012). Türkçe öğretmeni adaylarının öğretim teknolojilerini kullanmaya yönelik öz güvenleri. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C.5, S. 9, 77-87.
- Gilakjani, A. P., Leong, L. M., & Ismail, H. N. (2013). Teachers' use of technology and constructivism. *I.J.Modern Education and Computer Science*, 4, 49-63.
- Gülcü, A., Solak, M., Aydın, S. & Koçak, Ö. (2013). İlköğretimde görev yapan branş öğretmenlerinin eğitimde teknoloji kullanımına ilişkin görüşleri. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8 (6), 195-213.
- Günüş, S., & Kuzu, A. (2014). Derste teknoloji kullanımına yönelik eğilim ölçeği: Geliştirme, güvenilirlik ve geçerlik. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 10(4), 863-884.

- Haydn, T., & Barton, R. (2007). 'First do no harm': Factors influencing teachers' ability and willingness to use ICT in their subject teaching. *Computers & Education* (2007), doi:10.1016/j.compedu.2007.06.001
- İşman, A. (2002). *Sakarya'da görev yapan öğretmenlerin eğitim teknolojileri yönünden yeterlilikleri*. The Turkish Online Journal of Educational Technology, 1(10).
- Karasakaloğlu, N.; Saracaloğlu, A. S.; Uça, S. (2011) *Türkçe öğretmenlerinin teknoloji tutumları ile bilgi teknolojilerini kullanma düzeylerinin incelenmesi*, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, C. 7, S.2, 26-36.
- Karlı, M.D., ve Diğer. (2002). Eğitim yöneticileri ve öğretmenlerin bilişim teknolojileri kullanma düzeyleri ve bilişim teknolojilerinden yararlanmalarını engelleyen nedenler. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4, 176-188.
- Kellner, D. (2002). Yeni teknolojiler/yeni okur-yazarlıklar: Yeni bin yılda eğitimin yeniden yapılandırılması (Çeviren, Ayşe Taşkent). *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 2(1), 105-132.
- Lim, C. P., Zhao, Y., Tondeur, J., Chai, C.S. & Tsai, C. C. (2013). Bridging the gap: Technology trends and use of technology in schools. *Educational Technology and Society*, 16 (2), 59-68.
- Menzi, N., Çalışkan, E., Çetin, O. (2012). Öğretmen Adaylarının Teknoloji Yeterliliklerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, January, C.2, S.1, 1-18.
- Özçelik, H. & Kurt, A.A. (2007). İlköğretim öğretmenlerinin bilgisayar özyeterlilikleri: Balıkesir ili örneği. *İlköğretim Online*, 6(3), 441-451.
- Özdener, N., & Çakar, Ç. (2007). İlk ve ortaöğretim kurumları e-dönüşüme hazır mı? *Eğitim Araştırmalar*, 29, 85-98.
- Özerbaş, M. A., & Güneş, A. M. (2015). Sınıf Öğretmenlerinin İlkokuma Yazma Öğretimi Sürecinde Eğitim Teknolojilerini Kullanmaya Yönelik Görüşleri, *Kastamonu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, C.23, S.4, 1775-1788.
- Riddell, W. C., & Song, X. (2012). *The role of education in technology use and adoption: Evidence from the canadian workplace and employee survey*. IZA Discussion Paper No. 637, Institute for the Study of Labor (IZA).
- Şahin, M. (2000). Sınıf öğretmenlerinin, öğretim sürecinde eğitim teknolojileri ve uygulamalarına ilişkin etkinlikleri yerine getirirken karşılaştıkları problemler. *(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*, Niğde Üniversitesi.
- Ulaş, A. H., & Ozan C. (2010). Sınıf öğretmenlerinin eğitim teknolojileri açısından yeterlilik düzeyi? *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14 (1), 63-84.
- Uçar, M. (1998). İlköğretimde ders araç gereçleri kullanımı konusunda öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi. *(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*, Afyon Kocatepe Üniversitesi.

Yalın, H.İ. (2003). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Ankara: Nobel Yayınları.

Yılmaz, M. (2007). Sınıf öğretmeni yetiştirmede teknoloji eğitim. *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, C.27, S.1, 155-167.